

ปัญหาและการพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น

เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

Problems and Potential Development Financial Accounting of Local Churches

Area 1, 1st Church of the Church of Christ in Thailand

พิกุล พงษ์กลาง^{1*}

Pikul Pongklang^{1*}

*Corresponding author, e-mail: pikul.pyu@gmail.com

Received: September 16th, 2021; Revised: February 24th, 2022; Accepted: March 10th, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำบัญชี ปัญหา และการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น โดยศึกษาจากประชากร จำนวน 28 ราย เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่ได้ตามขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

จากการศึกษา พบว่า เภรณิกของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 มีการทำบัญชี ด้านเอกสาร โดยไม่มีหลักฐาน ไม่มีการกำหนดเลขที่ ระบุชื่อ และที่อยู่ของคริสตจักรในเอกสาร ด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชี มีการบันทึกรายการทุกครั้งในสมุดบัญชี บันทึกเงินสดและเงินฝากธนาคารแยกจากกัน มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานยอดคงเหลือทุก 3 เดือน แต่ไม่มีการจัดทำสำเนาของเอกสาร งบประมาณ ไม่มีลายเซ็นในเอกสาร และไม่ได้แยกแฟ้มเอกสาร ด้านเครื่องมือในการทำบัญชี มีสถานที่เก็บสินทรัพย์ มีผู้อนุมัติเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์ แต่ไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการยืมและตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ และไม่มีการจัดฝึกอบรมผู้ทำบัญชี ด้านการควบคุมภายใน มีการประชุมทุก 3 เดือน มีการติดตาม การกำกับดูแล การปฏิบัติงาน แต่ไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในของคริสตจักร และไม่มีการจัดทำทะเบียนและตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ ด้านปัญหาของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น พบว่า มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านเอกสารอยู่ในระดับมาก ปัญหาด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาด้านการควบคุมภายในอยู่ในระดับน้อย ในด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น พบว่า มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเอกสาร วิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำบัญชี และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น และจากการจัดอบรมผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักร ทำให้ได้แนวทางการทำบัญชีอย่างง่าย สอดคล้องตามความต้องการของคริสตจักรท้องถิ่น และเป็นคริสตจักรต้นแบบเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่คริสตจักรคู่มิตรให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตต่อไป

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี และธุรกิจดิจิทัล มหาวิทยาลัยพายัพ

Lecturer of Accounting Program, Faculty of Accountancy and Digital Business, Payap University

คำสำคัญ: ปัญหา การพัฒนาศักยภาพ การบัญชีการเงิน คริสตจักรท้องถิ่น

Abstract

This research aimed at studying bookkeeping; problems; and potential development of local church accountants. The population included 28 people. The research instrument is the interview forms and the questionnaire. Qualitative data were analyzed by checking the completeness of data following on the content and objectives of research and quantitative data, such as frequency; percentage; and mean.

From studying found that an account of Local Churches Area 1 have bookkeeping on documents is no evidence, document numbers, the name of the document and the address of the church were not specified in the document. Practices: records every transaction in the account book. Save cash and bank deposits separately. Financial reports and balance reports are prepared every 3 months. But there are no copies of documents, no budget to be used, no signature for the documents used, and no separate document storage. Equipment and tools: has place to store assets. There is a person responsible for approving the borrowing of assets. But no evidence of the borrowing of church assets, no asset counting, and no training to develop of the bookkeeper. Internal control: there is a meeting every 3 months. Follow-up procedures. Continuous supervision of the performance of each activity. But no appointment of internal auditors Problems of local churches accountants found that moderate level. Documents and records found that moderately high level. Practices and equipment and tools found that moderate level. Internal control found that low level. Regarding the potential development of the local church bookkeepers found that they wanted to improve their document and records, practices on generally accepted accounting principles, equipment and tools and internal control. The training of the church's financial accountants resulted in easy bookkeeping guidelines for churches in accordance with the needs of the local church and is a model church in order to disseminate knowledge to the fellow church for used more usefully in the future.

Keywords: Problems, Potential Development, Financial Accounting, Local Church

บทนำ

สภาคริสตจักรในประเทศไทยเป็นองค์กรคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเผยแผ่ธรรมของคริสต์ศาสนา การจัดตั้งคริสตจักรท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย 5 พันธกิจหลัก ได้แก่ พันธกิจเผยแผ่และพัฒนาคริสตจักร พันธกิจอภิบาลชีวิตคริสเตียน พันธกิจการคลังและทรัพย์สิน พันธกิจการศึกษา และพันธกิจการแพทย์ ซึ่งทุกพันธกิจคืออัตลักษณ์ของสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่ล้วนเป็นอวัยวะในการทำพันธกิจตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของสภาคริสตจักรใน

ประเทศไทย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ โดยคณะผู้บริหารสภาคริสตจักรในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเป็นเอกภาพ การมีส่วนร่วม และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างทุกภาคส่วนของสภาคริสตจักรในประเทศไทย เนื่องจากต่างล้วนเป็นอวัยวะสำคัญของสภาคริสตจักรในประเทศไทย อันเป็นพระวรกายขององค์พระเยซูคริสต์ ซึ่งทุกพันธกิจของสภาคริสตจักรในประเทศไทยได้มุ่งมั่น เสริมสร้างพันธกิจต่าง ๆ ให้ขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้คริสตจักร หน่วยงาน และสถาบัน เจริญเติบโตเข้มแข็งอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานพระวาทะขององค์พระผู้เป็นเจ้า (สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 2558 : 15-16)

คริสตจักรภาคที่ 1 เป็นคริสตจักรท้องถิ่น สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นองค์กรทางศาสนาที่ทำพันธกิจรับใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกคริสตจักรด้านความเชื่อและไว้วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า และให้มีความเป็นเอกสัมพันธ์ในชุมชนและสังคม ซึ่งสมาชิกของคริสตจักรจะมีการถวายไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงินสดหรือสินทรัพย์อื่น นามาส่งรายรับและสินทรัพย์ของคริสตจักร นอกจากนั้นคริสตจักรก็มีรายจ่ายที่จำเป็นทั้งรายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำและรายจ่ายในการดำเนินกิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ ทำให้คริสตจักรต้องมีการจัดทำบัญชีเพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานทางการเงินเสนอต่อคณะกรรมการและสมาชิกของคริสตจักรให้ทราบต่อไป ดังนั้น งานด้านบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่นจึงถูกมอบหมายให้บุคคลที่มีความซื่อสัตย์ ความเต็มใจ และความพร้อมในด้านเวลาต่อการปฏิบัติพันธกิจของพระเจ้าเป็นคุณสมบัติหลักของผู้ทำบัญชี โดยไม่มีค่าตอบแทน และเนื่องจากคุณสมบัติหลักของผู้ทำบัญชีไม่ได้เน้นที่ความรู้ความสามารถด้านการบัญชีเป็นหลัก จึงทำให้เกิดปัญหาต่อผู้ทำบัญชี (ทศพร ไชยประคอง, 2564 : 2 และ พิกุล พงษ์กลาง, 2561 : 20) คือ ปัญหาในการจัดการด้านเอกสารที่ใช้ในการจัดทำบัญชี วิธีปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (generally accepted accounting principles) เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำบัญชี และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ หากข้อมูลทางด้านบัญชีการเงินมีแนวปฏิบัติพื้นฐานอย่างเป็นระบบ จะทำให้คณะกรรมการสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารคริสตจักรท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสภาคริสตจักรในประเทศไทยที่เห็นความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาความรู้และศักยภาพของบุคลากรของคริสตจักรให้สามารถทำพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม นำไปสู่การบริหารงานให้คริสตจักรสามารถเลี้ยงตนเองได้ต่อไป (สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 2554 : 10)

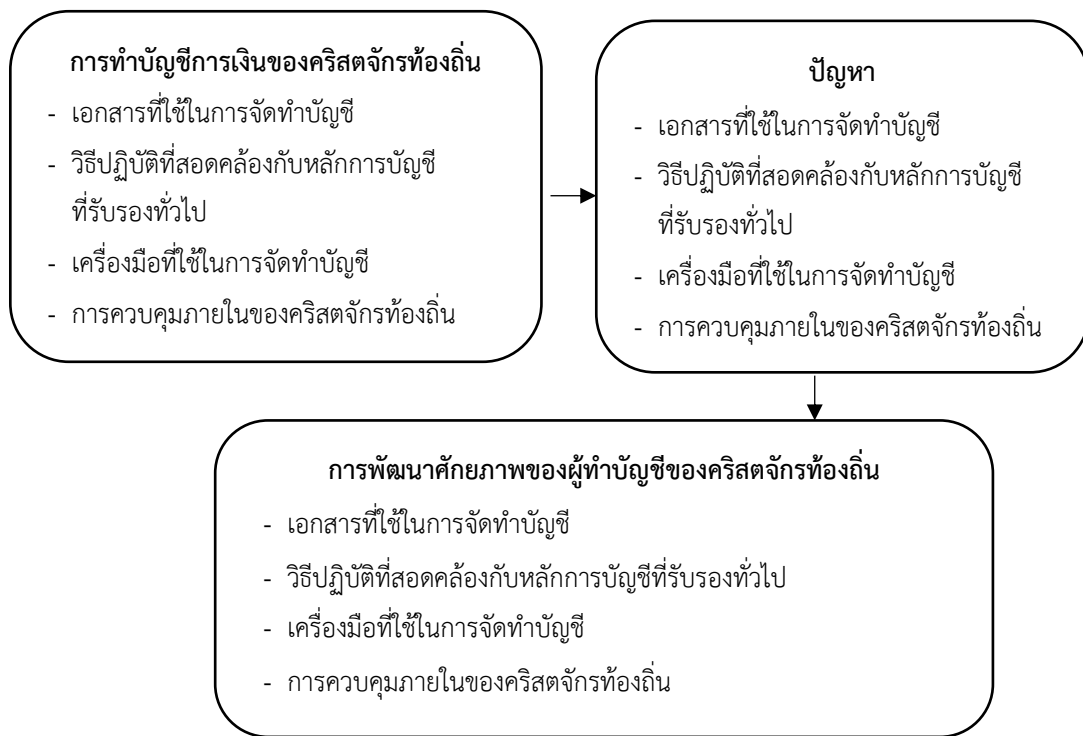
จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาเรื่อง การบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิปาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของการจัดทำบัญชีการเงิน ปัญหา และการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น โดยเห็นว่าการศึกษาดังกล่าวจะทำให้เกิดแนวปฏิบัติพื้นฐานด้านบัญชีการเงินได้อย่างเหมาะสมกับคุณลักษณะของบุคลากรในคริสตจักร ทำให้เพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของคริสตจักรให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และสามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิปาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิปาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

3. เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความรู้ความสามารถด้านการบัญชีการเงินของผู้ทำบัญชี คริสตจักรท้องถิ่นในเขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

การบัญชีการเงิน หมายถึง การจัดทำบัญชีและการทำบัญชี เพื่อรายงานทางการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น ในเขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย และใช้ประกอบการวางแผน ควบคุม และ ตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของคริสตจักร

คริสตจักรท้องถิ่น หมายถึง คริสตจักรที่ได้รับการสถาปนาจากคณะธรรมกิจคริสตจักรภาค และก่อตั้งโดยการรวมตัวของบรรดาผู้เชื่อและวางใจในพระเยซูคริสต์ที่อยู่รวมกันเป็นหมู่คณะเพื่อบำเพ็ญกิจถวายแด่พระเจ้าและปฏิบัติพันธกิจของพระองค์ในท้องถิ่น

คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย หมายถึง คริสตจักรท้องถิ่นและหมวดคริสเตียนหรือ ศาลาธรรม รวมตัวกันจำนวน 83 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตซึ่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยกำหนดไว้

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ ประธานคริสตจักร รองประธานคริสตจักร และผู้รับผิดชอบด้านบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิมณฑลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ คริสตจักรที่ 1 ผาง คริสตจักรท่าสะแล คริสตจักรสันตติพน คริสตจักรแผ่นไชยทอง คริสตจักรวงศ์ชัยพันธ์ คริสตจักรธารธรรม หมวดคริสเตียนปางปอย และหมวด คริสเตียนโป่งป้อม รวมจำนวน 28 ราย ดังนี้

1. ประธานคริสตจักรและรองประธานคริสตจักร จาก 6 คริสตจักร คริสตจักรละ 2 ราย และจาก 2 หมวดคริสเตียน หมวดคริสเตียนละ 1 ราย รวม 14 ราย

2. ผู้รับผิดชอบด้านบัญชีการเงิน จาก 6 คริสตจักร คริสตจักรละ 2 ราย และจาก 2 หมวดคริสเตียน หมวดคริสเตียนละ 1 ราย รวม 14 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างโดยกำหนดข้อความต่าง ๆ ไว้ก่อนล่วงหน้า ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด มีข้อความเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริบทชุมชนและการจัดทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น

2. แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามตามหลักการบัญชี โดยปรับข้อความให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และตำแหน่งในคริสตจักร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น ได้แก่ เอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี วิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำบัญชี และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพในด้านการบัญชีการเงิน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านคริสตจักรท้องถิ่นจำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์ เพื่อสามารถวัดได้ครอบคลุมประเด็นและตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยพิจารณาเป็นรายข้อ แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of item – objective congruence : IOC) โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ΣR คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

มีระบบการให้คะแนนของข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+ 1 หมายถึง คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1 หมายถึง คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาแต่ละข้อคำถามว่าวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัด จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ใน 3 คือค่า 0.67 จึงจะถือว่าแต่ละข้อคำถามในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการตรวจสอบปรากฏว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.94 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ที่เตรียมแนวคำถามที่สอดคล้องกับการวิจัย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่และพิจารณาความสมบูรณ์เพียงพอเพื่อให้ครบถ้วนตามขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นการเลือกตอบเพียงข้อเดียว (multiple choice) โดยกำหนดค่าเป็นตัวเลขในระดับการวัดแบบนามกำหนด (nominal scales) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) มีระบบการให้คะแนนดังนี้

ค่าคะแนน 1 หมายถึง มี

ค่าคะแนน 0 หมายถึง ไม่มี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เป็นการเลือกตอบโดยกำหนดค่าเป็นตัวเลขในการวัดแบบระดับช่วงหรืออันดับ (interval scales) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) คือ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) มีระบบการให้คะแนนดังนี้

ค่าคะแนน 5 หมายถึง มีปัญหาระดับมากที่สุด

ค่าคะแนน 4 หมายถึง มีปัญหาระดับมาก

ค่าคะแนน 3 หมายถึง มีปัญหาระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อย

ค่าคะแนน 1 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนน 0 หมายถึง ไม่มีปัญหา

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพในด้านการบัญชีการเงิน จะเป็นการเลือกตอบ โดยกำหนดค่าเป็นตัวเลขในระดับการวัดแบบนามกำหนด (nominal scales) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

3. การแปลผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาแปลความหมายตามช่วงคะแนนของปัญหาด้านต่าง ๆ โดยปรับเกณฑ์มาจากมาตรวัดเจตคติของลิเคิร์ต ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2551 : 35)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีปัญหามาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย คือมีคณายกของคริสตจักรที่ดำรงตำแหน่งเหรียญ มีหน้าที่ทำบัญชีและดูแลด้านการเงินของคริสตจักร ซึ่งมีคุณสมบัติที่เน้นความซื่อสัตย์สุจริตและเต็มใจในการปฏิบัติพันธกิจเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงไม่มีความรู้ด้านการบัญชีอย่างเพียงพอ และมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีการเงินในด้านเอกสารเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี การปฏิบัติทางการบัญชี อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานทางบัญชีการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น มีการทำบัญชี ด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี โดยไม่มีหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี ไม่มีการกำหนดเลขที่ของเอกสาร ไม่ได้ระบุชื่อเอกสารและชื่อที่อยู่ของคริสตจักรในเอกสาร ด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชี มีการบันทึกรายการทุกครั้งในสมุดบัญชี บันทึกเงินสดและเงินฝากธนาคารแยกจากกัน มีการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานยอดคงเหลือต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน แต่ไม่มีการจัดทำสำเนาของเอกสาร ไม่มีการจัดทำงบประมาณเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนในการปฏิบัติงาน ไม่มีลายเซ็นของผู้รับผิดชอบในเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐาน และไม่มีการจัดเก็บเอกสารแยกแฟ้มด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชี มีสถานที่เก็บสินทรัพย์อย่างเหมาะสม มีผู้รับผิดชอบในการอนุมัติเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์ แต่ไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการยืมและตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ และไม่มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น

มีการจัดประชุมบุคลากรในองค์กรเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน กำหนดให้มีขั้นตอนการติดตาม การกำกับดูแล การปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานภายใน คริสตจักรให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการจัดทำทะเบียนและตรวจนับสินทรัพย์ เป็นประจำ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น

การทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี				
1.1 หลักฐานประกอบการรับเงิน	6	21.43	22	78.57
1.2 หลักฐานประกอบการจ่ายเงิน	6	21.43	22	78.57
1.3 การกำหนดเลขที่ของเอกสาร	6	21.43	22	78.57
1.4 ใบเสร็จรับเงินที่ใช้ได้ออกในนามของคริสตจักร มีการระบุชื่อและที่อยู่ของคริสตจักร	9	32.14	19	67.86
1.5 เอกสารทุกชนิดมีการระบุชื่อของเอกสารไว้ในหัวกระดาษ	9	32.14	19	67.86
2. วิธีปฏิบัติทางการบัญชี				
2.1 เอกสารทุกชนิดมีลายเซ็นของผู้ที่รับผิดชอบในรายการนั้นเพื่อเป็นหลักฐาน	10	35.71	18	64.29
2.2 เอกสารที่มีความจำเป็นต้องใช้หลายฝ่ายได้มีการจัดทำสำเนาของเอกสารไว้	6	21.43	22	78.57
2.3 การจัดเก็บเอกสารโดยแยกประเภทใส่แฟ้มเรียงตามลำดับ	10	35.71	18	64.29
2.4 สมุดที่ใช้ในการบันทึกบัญชี	28	100.00	0	0.00
2.5 การบันทึกบัญชีทุกครั้งที่เกิดรายการ	28	100.00	0	0.00
2.6 การบันทึกเงินสดและเงินฝากธนาคารแยกจากกัน	28	100.00	0	0.00
2.7 การจัดทำรายงานทางการเงินอย่างน้อยทุก 3 เดือน	18	64.29	10	35.71
2.8 การชี้แจงรายงานทางการเงินต่อที่ประชุมเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน	18	64.29	10	35.71
2.9 การจัดทำงบประมาณเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนในการปฏิบัติงาน	7	25.00	21	75.00
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชี				
3.1 การตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ อย่างน้อยทุก 1 ปี	7	25.00	21	75.00
3.2 สถานที่เก็บสินทรัพย์ต่าง ๆ มีความเหมาะสม	28	100.00	0	0.00
3.3 การจัดทำหลักฐานเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์	7	25.00	21	75.00
3.4 ผู้รับผิดชอบในการอนุมัติเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์	18	64.29	10	35.71
3.5 การจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน	9	32.14	19	67.86

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น (ต่อ)

การทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. การควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น				
4.1 การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในให้มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานภายในองค์กรให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	6	21.43	22	78.57
4.2 การกำหนดให้มีการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์และมีการตรวจเช็คสิ่งของครุภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ	7	25.00	21	75
4.3 จัดให้มีการประชุมบุคลากรผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานในองค์กรเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน	28	100.00	6	21.43
4.4 กำหนดให้มีขั้นตอนการติดตาม และกำกับดูแลการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	24	85.71	4	22.22

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภินาถที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภินาถที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชีอยู่ในระดับมาก ปัญหาด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาด้านการควบคุมภายในอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี มีปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการทำบัญชี และการจัดเก็บเอกสารประกอบการลงบัญชีอยู่ในระดับมาก ด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชี มีปัญหาในเรื่องการนำข้อมูลที่มีอยู่ไปจัดทำรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก การแก้ไขรายการเมื่อบันทึกบัญชีผิดพลาดอยู่ในระดับปานกลาง และเวลาในการจัดทำบัญชีอยู่ในระดับน้อย ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชี มีปัญหาในเรื่องหลักฐานประกอบการยืนยันสินทรัพย์อยู่ในระดับมาก การตรวจนับและการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการควบคุมภายใน มีปัญหาในเรื่องการจัดทำงบประมาณประจำปีอยู่ในระดับมากที่สุด การมอบอำนาจในการอนุมัติรายการและกิจกรรม และการกำหนดวงเงินสดย่อยอยู่ในระดับน้อย และการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงระดับปัญหาของผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น

ปัญหาของผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับปัญหา
1. เอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี			
1.1 การจัดเก็บเอกสารประกอบการลงบัญชี	4.07	0.79	มาก
1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการทำบัญชี	4.18	0.81	มาก

ตารางที่ 2 แสดงระดับปัญหาของผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น (ต่อ)

ปัญหาของผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับปัญหา
2. วิธีปฏิบัติทางการบัญชี			
2.1 เวลาในการจัดทำบัญชี เนื่องจากผู้รับผิดชอบในการจัดทำมีงานประจำอื่น	1.43	0.33	น้อยที่สุด
2.2 การแก้ไขรายการเมื่อบันทึกบัญชีผิดพลาด	3.21	0.66	ปานกลาง
2.3 การนำข้อมูลที่มีอยู่ไปจัดทำรายงานทางการเงิน	3.93	0.76	มาก
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชี			
3.1 การจัดทำทะเบียนสินทรัพย์	3.07	0.62	ปานกลาง
3.2 การตรวจนับสินทรัพย์	3.07	0.62	ปานกลาง
3.3 หลักฐานประกอบการยืนยันสินทรัพย์	3.61	0.72	มาก
4. การควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น			
4.1 การมอบอำนาจในการอนุมัติรายการและกิจกรรม	1.57	0.37	น้อย
4.2 การกำหนดวงเงินสต็อกยืมเพื่อใช้จ่ายในคริสตจักร	1.68	0.41	น้อย
4.3 การจัดทำงบประมาณประจำปี	4.50	0.87	มากที่สุด
4.4 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน	1.46	0.34	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.98	0.61	ปานกลาง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพในด้านการบัญชีการเงิน

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ทุกคริสตจักรมีความต้องการพัฒนาศักยภาพในด้านการบัญชีการเงิน ดังนั้นจึงมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีการเงินเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกิดการพัฒนา บทสรุปจากการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านบัญชีแก่ผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ทำให้สามารถสร้างแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีสำหรับคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ดังนี้

แนวปฏิบัติที่ 1 คริสตจักรท้องถิ่นและผู้ทำบัญชี ต้องมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำบัญชี ดังนี้

1) ด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี

- 1.1) มีหลักฐานประกอบการรับและจ่ายเงินทุกครั้ง และอ้างอิงโดยการกำหนดเลขที่ของเอกสาร
- 1.2) ใช้ใบเสร็จรับเงินที่ออกในนามของคริสตจักร โดยระบุชื่อและที่อยู่ของคริสตจักรไว้ในหัวของเอกสาร
- 1.3) เอกสารทุกชนิดต้องมีการลงนามของผู้รับผิดชอบในรายการนั้นเพื่อเป็นหลักฐาน
- 1.4) เอกสารที่มีความจำเป็นต้องใช้หลายฝ่ายต้องมีการจัดทำสำเนาของเอกสารไว้

2) ด้านวิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

- 2.1) จัดทำแฟ้มเพื่อเก็บแยกตามประเภทของเอกสาร
- 2.2) ใช้สมุดในการบันทึกบัญชี
- 2.3) บันทึกบัญชีทุกครั้งที่เกิดรายการ
- 2.4) บันทึกเงินสดและเงินฝากธนาคารแยกจากกัน
- 2.5) จัดทำงบรายรับรายจ่าย งบแสดงฐานะการเงิน และทะเบียนสินทรัพย์
- 2.6) ชี้แจงรายงานทางการเงินต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน
- 2.7) จัดทำงบประมาณเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนในการปฏิบัติงาน
- 3) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำบัญชี
 - 3.1) จัดทำทะเบียนสินทรัพย์
 - 3.2) ตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ อย่างน้อยทุก 1 ปี
 - 3.3) มีสถานที่เก็บสินทรัพย์ของคริสตจักรอย่างเหมาะสม
 - 3.4) จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์ของคริสตจักร และมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุมัติในการยืม
- 4) ด้านการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น
 - 4.1) จัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - 4.2) แต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในให้มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานภายในคริสตจักรให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
 - 4.3) ประชุมคณะกรรมการและบุคลากรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในคริสตจักรเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน
 - 4.4) กำหนดให้มีขั้นตอนการติดตาม และกำกับดูแลการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

แนวปฏิบัติที่ 2 ผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่นต้องเพิ่มประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานด้านบัญชีโดยการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ซึ่งข้อมูลทางด้านบัญชีที่ดีจะช่วยให้คณะกรรมการสามารถนำข้อมูลไปวางแผนเพื่อบริหารงานในคริสตจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการบริหารที่สำคัญประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะต้องมีการนำข้อมูลทางการบัญชีไปวิเคราะห์เพื่อช่วยให้การวางแผนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวปฏิบัติที่ 3 คริสตจักรท้องถิ่นควรสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีของคริสตจักรมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดให้มีการรวมกลุ่มในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการปฏิบัติงานทางบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีการเงินในด้านเอกสารเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี การปฏิบัติทางการบัญชี อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานทางบัญชีการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น มีการทำบัญชี ด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี โดยไม่มีหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี ไม่มีการกำหนดเลขที่ของเอกสาร ไม่ได้ระบุชื่อเอกสารและชื่อที่อยู่ของคริสตจักรในเอกสาร ด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชี ไม่มีการจัดทำสำเนาของเอกสาร ไม่มีการจัดทำงบประมาณเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนในการปฏิบัติงาน ไม่มีลายเซ็นของผู้รับผิดชอบในเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐาน และไม่มีการจัดเก็บเอกสารแยกแฟ้ม ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชี ไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการยืมและตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ และไม่มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น ไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานภายในคริสตจักรให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการจัดทำทะเบียนและตรวจนับสินทรัพย์เป็นประจำ

ผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชีอยู่ในระดับมาก ปัญหาด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาด้านการควบคุมภายในอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านเอกสารที่ใช้ในการทำบัญชี มีปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการทำบัญชี และการจัดเก็บเอกสารประกอบการลงบัญชีอยู่ในระดับมาก ด้านวิธีปฏิบัติทางการบัญชี มีปัญหาในเรื่องการนำข้อมูลที่มีอยู่ไปจัดทำรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก การแก้ไขรายการเมื่อบันทึกบัญชีผิดพลาดอยู่ในระดับปานกลาง และเวลาในการจัดทำบัญชีอยู่ในระดับน้อย ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทำบัญชี มีปัญหาในเรื่องหลักฐานประกอบการยืมสินทรัพย์อยู่ในระดับมาก การตรวจนับและการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการควบคุมภายใน มีปัญหาในเรื่องการจัดทำงบประมาณประจำปีอยู่ในระดับมากที่สุด การมอบอำนาจในการอนุมัติรายการและกิจกรรม และการกำหนดวงเงินสดย่อยอยู่ในระดับน้อย และการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทสรุปจากการจัดอบรม ทำให้สามารถสร้างแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่นอย่างง่าย สำหรับคริสตจักรท้องถิ่น เขตอภิบาลที่ 1 คริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ดังนี้

- 1) ด้านเอกสารเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี คริสตจักรท้องถิ่นมีหลักฐานประกอบการรับเงินและจ่ายเงิน การกำหนดเลขที่ของเอกสาร ใช้ใบเสร็จรับเงินที่ออกในนามของคริสตจักร เอกสารต่าง ๆ ต้องมีชื่อของเอกสารไว้ในหัวกระดาษ และระบุชื่อและที่อยู่ของคริสตจักรไว้ในเอกสารด้วย เอกสารทุกชนิดมีลายเซ็นของผู้ที่รับผิดชอบในรายการนั้นเพื่อเป็นหลักฐาน และเอกสารที่มีความจำเป็นต้องใช้หลายฝ่ายต้องมีการจัดทำสำเนาของเอกสารไว้
- 2) ด้านการปฏิบัติทางการบัญชี คริสตจักรท้องถิ่นมีการจัดเก็บเอกสารโดยแยกประเภทใส่แฟ้มเรียงตามลำดับ มีสมุดที่ใช้ในการบันทึกบัญชี บันทึกบัญชีทุกครั้งที่เกิดรายการ บันทึกเงินสดและเงินฝากธนาคารแยกจาก

กัน รายงานผลการบันทึกบัญชี เช่น การจัดทำงบรายรับรายจ่าย งบแสดงฐานะการเงิน เป็นต้น และมีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างน้อยทุก 6 เดือน ซึ่งแจ้งรายงานทางการเงินต่อที่ประชุมเป็นประจำอย่างน้อยทุก 6 เดือน จัดทำงบประมาณเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนในการปฏิบัติงาน

3) ด้านอุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน คริสตจักรท้องถิ่นมีการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ ตรวจจับสินทรัพย์เป็นประจำ อย่างน้อยทุก 1 ปี มีสถานที่เก็บสินทรัพย์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับการยืมสินทรัพย์ของคริสตจักร และมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุมัติในการยืม

4) ด้านการควบคุมภายใน คริสตจักรท้องถิ่นมีการจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน แต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในให้มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานภายในองค์กรให้เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ กำหนดให้มีการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์และมีการตรวจสอบสิ่งของครุภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ ประชุมบุคลากรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในคริสตจักรเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน และกำหนดให้มีขั้นตอนการติดตาม และกำกับดูแลการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษานำมาวิเคราะห์และอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านการทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่น

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่นคือมีคณาจารย์ของคริสตจักรที่ดำรงตำแหน่งเหรียญ มีหน้าที่ทำบัญชีและดูแลด้านการเงินของคริสตจักร ซึ่งมีคุณสมบัติที่เน้นความซื่อสัตย์สุจริตและเต็มใจในการปฏิบัติพันธกิจเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิกุล พงษ์กลาง (2554) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาระบบบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง” พบว่า การคัดเลือกผู้ทำบัญชีของคริสตจักรจะเน้นความซื่อสัตย์และความสนใจในการทำพันธกิจของพระเจ้าเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้คริสตจักรประสบปัญหาด้านการเก็บเอกสาร การจัดประเภทรายการ การบันทึกรายการบัญชี และการเสนอรายงานทางการเงิน

คริสตจักรท้องถิ่นมีสมุดที่ใช้ในการบันทึกบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของขวัญสุรางค์ ขำแจ้ง (2543) ที่ศึกษาเรื่อง “การจัดทำบัญชีของวัด ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า วัดมีการจัดทำสมุดบัญชี คริสตจักรท้องถิ่นมีการบันทึกบัญชีทุกครั้งที่เกิดรายการ ซึ่งสอดคล้องกับโรงเรียนกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ (2543) ที่กล่าวถึงการบันทึกรายการบัญชีว่า การทำบัญชีเป็นการบันทึกข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยใช้สมุดบัญชีเป็นหลักในด้านการเงินของคริสตจักร

คริสตจักรท้องถิ่นมีสถานที่เก็บสินทรัพย์อย่างเหมาะสม และในกรณีสมาชิกมีการยืมสินทรัพย์ คริสตจักรมีผู้รับผิดชอบในการอนุมัติในการยืม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณิการ์ ดวงคำ (2553) ที่ศึกษาเรื่อง “การจัดทำบัญชีของวัด ในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน” พบว่า เมื่อมีการยืมสินทรัพย์ต่าง ๆ จากวัดต้องได้รับอนุมัติจากเจ้าอาวาสก่อนจึงจะสามารถให้ยืมได้

คริสตจักรท้องถิ่นจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเป็นประจำอย่างน้อยทุก 3 เดือน และกำหนดให้มีขั้นตอนการติดตาม และกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านบัญชีการเงินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับธำรี หิรัญศรี และคณะ (2560) ที่กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีว่า เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมสินทรัพย์ของ

กิจการ ควบคุมและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจวางแผนดำเนินงานสำหรับผู้บริหาร

2. ด้านปัญหาของผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่นมีปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ทำบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับชิตตา รัตนานนท์ (2548) ที่ศึกษาเรื่อง “วิธีปฏิบัติทางการบัญชี ปัญหาทางบัญชี และการควบคุมภายในของวัดไทยในกรุงเทพมหานคร” พบว่า ผู้ทำบัญชีของวัดไทยส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์และความรู้ด้านบัญชี

3. ด้านการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น

ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่นต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ในด้านเอกสารที่ใช้ในการจัดทำบัญชี วิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการจัดทำบัญชี เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำบัญชี และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่นเกิดความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานทางบัญชีการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับพรวิทย์ จันทรศิริสร (2554) ที่กล่าวถึงการพัฒนาบุคคลว่า หมายถึง การให้การศึกษาในอันที่จะส่งเสริมความรู้ความสามารถ โดยมุ่งหมายที่จะพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น อาภรณ์ ภูวพิพนธ์ (2559) ที่กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพบุคคลว่า หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีต่อผลการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม ณัฐนันท์ หนองคาย (2550) ที่ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจของผู้จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีในการนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้ของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย” พบว่า ผู้จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีมากขึ้นเพื่อสามารถนำความรู้มาพัฒนางานบัญชีให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบัน และสภาคริสตจักรในประเทศไทย (2554) ที่กล่าวว่า สภาคริสตจักรในประเทศไทยเห็นความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาความรู้และศักยภาพของบุคลากรของคริสตจักรให้สามารถทำพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยปัจจุบัน ผู้ทำบัญชีการเงินของคริสตจักรท้องถิ่นต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทางบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การบริหารงานให้คริสตจักรสามารถเลี้ยงตนเองได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับคริสตจักรภาคที่ 1 (2559) ที่กล่าวว่า คริสตจักรท้องถิ่นได้เข้าร่วมโครงการคริสตจักรเลี้ยงตนเอง 1979/2005

ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. คริสตจักรท้องถิ่น ควรจัดให้มีการปฏิบัติทางการบัญชีในด้านเอกสารที่ใช้ในการจัดทำบัญชี วิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดทำบัญชี และการควบคุมภายในของคริสตจักรท้องถิ่นให้เหมาะสม เพื่อคริสตจักรจะได้มาซึ่งข้อมูลทางการบัญชีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลไปสู่การบริหารงานให้คริสตจักรสามารถเลี้ยงตนเองได้ต่อไป
2. ผู้ทำบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น ควรศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองด้านการบัญชีการเงินอย่างสม่ำเสมอให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในด้านบัญชีการเงินของคริสตจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรณิการ์ ดวงคำ. (2553). *การจัดทำบัญชีของวัด ในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน*. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพายัพ.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ครองช้าง. 249 หน้า.
- ขวัญสุรางค์ ขำแจ้ง. (2543). *การจัดทำบัญชีของวัด ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คริสตจักรภาคที่ 1.(2559). คริสตจักรภาคที่ 1 ใน *การประชุมคณะธรรมกิจคริสตจักรภาคที่ 1 ชุดที่ 24 สมัยสามัญ ครั้งที่ 2, 9-10 ธันวาคม 2559*. 11 - 20. เชียงใหม่ : คริสตจักรภาคที่ 1.
- ชัตตา รัตนานนท์. (2548). *วิธีปฏิบัติทางการบัญชี ปัญหาทางบัญชี และการควบคุมภายในของวัดไทยใน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐนันท์ ณ หนองคาย. (2550). *ความรู้ความเข้าใจของผู้จัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชีในการนำมาตราฐานการบัญชีมาใช้ ของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย*. การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ทศพร ไชยประคอง. (2564). การใช้งบประมาณในการบริหารคริสตจักรท้องถิ่น. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*. 31(1). 19-30.
- ธารี หิรัญรัมย์ ประภาภรณ์ เกียรติกุลวัฒนา ภาวิณี มะโนวรรณ และ พงศ์พรต ฉัตรภรณ์. (2560). *การบัญชีการเงิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : บริษัท วิทย์พัฒน์ จำกัด. 441 หน้า.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2551). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 168 หน้า.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสร. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 188 หน้า.
- พิกุล พงษ์กลาง. (2554). การศึกษาระบบบัญชีของคริสตจักรท้องถิ่น สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย ในเขต จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 4(2). 61-70.
- พิกุล พงษ์กลาง. (2561).การบัญชีกับคริสตจักรท้องถิ่น. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*. 28(1). 19-30.
- โรงเรียนกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์. (2543). *การบริหารคริสตจักร*. กรุงเทพฯ. โรงเรียนกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์. 117 หน้า
- สภาคริสตจักรในประเทศไทย. (2554). *ธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ. สภาคริสตจักรในประเทศไทย. 44 หน้า.
- สภาคริสตจักรในประเทศไทย. (2558). *นโยบายสภาคริสตจักรในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ. สภาคริสตจักรในประเทศไทย. 91 หน้า.
- อาภรณ์ ภูววิทยพันธุ์. (2559). *การพัฒนา Core Competency บนแนวคิด 70:20:10*. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท เอช อาร์ เซ็นเตอร์ จำกัด. 205 หน้า.